

#kardynał

”

Powołanie zawsze oznacza, że mamy zobaczyć nowy projekt naszego własnego życia – inny niż ten, z jakim egzystowaliśmy dotąd.

André Frossard, „Nie lękajcie się”. Rozmowy z Janem Pawłem II

Rzym, lata 60. Wojtyła aktywnie uczestniczy w pracach Soboru Watykańskiego II. W 1967 roku otrzymuje kapelusz kardynalski. Staje się zaufanym współpracownikiem Pawła VI, mocno krytykowanego za encyklikę *Humanae vitae*. Młody kardynał udziela mu wsparcia merytorycznego i duchowego.

W 1978 roku Kaplica Sykstyńska skupia na sobie uwagę świata. Trwa konklawe. Kolejne głosowania nie przynoszą rozstrzygnięcia. Trzeciego dnia następuje zwrot akcji. Wojtyła staje się faworytem. Kardynał Wyszyński sugeruje: „Jeśli wybiorą, proszę nie odmawiać”.

Habemus Papam! – rozlega się głos z balkonu bazyliki św. Piotra. Burza oklasków. *Cardinalem Wojtyła!* – konsternacja. Kto to? Kardynał z Polski! Jak to? Ostatni papież, który nie był Włochem, żył w XVI wieku. Nowy papież pojawia się na balkonie i od razu zdobywa sympatię wiernych. Wiadomość o wyborze papieża jest na czołówkach gazet na całym świecie. Władze w Polsce nie wiedzą, jak na to zareagować.

”

(...) jeśli pewnego dnia potrzebować będziemy papieża, mój kandydat jest jeden: Wojtyła! Niestety, to niemożliwe. On jest bez szans.

o. Henri de Lubac, jezuita, ekspert Soboru Watykańskiego II

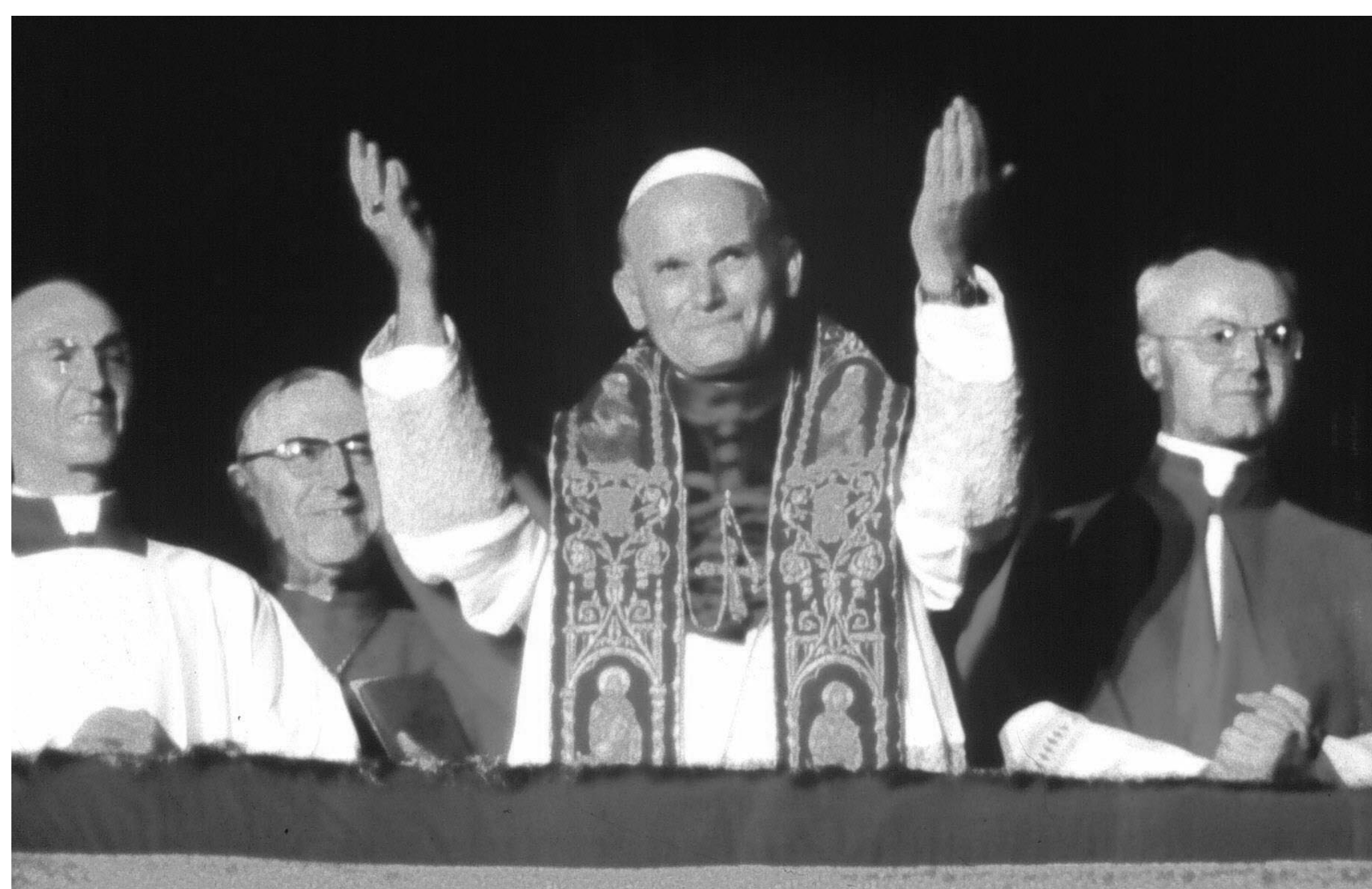
Informacja o wyborze Jana Pawła II znalazła się na czołówkach światowych gazet. Prasa w Polsce również odnotowała ten fakt, ale nie eksponowała go. Na zdjęciu: czołówki z włoskiej i francuskiej prasy w zestawieniu z „Trybuną Robotniczą”

”

Cudownie! Najwierniejszy i najbardziej szczodry kraj Europy daje nam papieża. (...) będziemy musieli nauczyć się wymawiać polskie nazwiska.

francuski dziennik „Le Monde”

„Wezwali go z dalekiego kraju... dalekiego, lecz zawsze tak bliskiego przez wspólnotę w wierze i tradycji chrześcijańskiej” – powiedział Jan Paweł II w swoich pierwszych słowach do wiernych. I dodał: „Jeżeli się pomyłę [w języku włoskim – przyp. red.], to mnie poprawcie”. Fot. PAP/EPA

▲ Już jako kardynał Karol Wojtyła odbywał liczne podróże po różnych krajach. Na zdjęciu z prymasem Stefanem Wyszyńskim na lotnisku Okęcie w Warszawie w drodze do RFN w 1978 r. Fot. br. Cyprian Grodzki OFMConv

▲ Inauguracja pontyfikatu na pl. św. Piotra, 22 października 1978 r. Wybór papieża nie-Włocha po czterech wiekach i to człowieka zza żelaznej kurtyny był niezwykłym zaskoczeniem. „Nie lękajcie się! Otwórzcie, a nawet otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi!” – te słowa z pierwszej homilii na pl. św. Piotra zostały uznane za programowe hasło pontyfikatu Jana Pawła II. Fot. br. Cyprian Grodzki OFMConv

#pielgrzym

„ (...) *taka jest przecież rola Kościoła, który chce łączyć, który chce służyć braterstwu między ludźmi i między narodami ponad tym, co je dzieli, a czasem zwraca jedne przeciw drugim.*

Jan Paweł II do korpusu dyplomatycznego, Rzym, 14 stycznia 1980 r.

Czerwiec 1979 r. Plac Zwycięstwa w Warszawie wypełniony po brzegi pielgrzymami, mimo utrudnień ze strony władz. Papież woła: „Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!”. Jego pielgrzymki do Ojczyzny przyczyniają się do odnowy sumień i dają ludziom nadzieję, co skutkuje zmianami systemowymi w Polsce. Po 1989 roku Jan Paweł II nadal uczy zdobywania wolności – wolności wewnętrznej – oraz kierowania się Dekalogiem. Odwiedza ojczyznę osiem razy. Jest ojcem i autorytetem, choć spotyka się także z głosami krytycznymi. Podróżuje po wszystkich zakątkach kraju. Każda z tych wizyt jest wielkim wydarzeniem dla Polaków.

Styczeń 1998 roku. Jan Paweł II odprawia mszę świętą na placu Rewolucji w stolicy komunistycznej Kuby. Papież nie unika wyzwań, niebezpiecznych podróży, trudnych spotkań z władzami i przywódcami religijnymi. W pierwszą pielgrzymkę zagraniczną na początku 1979 r. udaje się do Meksyku, kraju wówczas mocno ograniczającego wolność religijną.

Jan Paweł II jest pierwszym papieżem w historii, który odwiedza Kościół we wszystkich zakątkach świata. Do końca pontyfikatu odbywa 104 podróże, przemierzając odległość równą ponad 42 okrążeniom Ziemi po linii równika.

„ *To był niesamowity człowiek. Wielki przywódca duchowy, myśliciel, humanista. Absolutnie postać historyczna nr 1. Na każdy temat, który poruszaliśmy, zawsze miał swój punkt widzenia. Dyskusja z nim była niezwykle interesująca. Rozmawialiśmy też o pierestrojce i Europie. Europa – mówił – powinna oddychać oboma płucami; Wschód i Zachód powinny być razem. (...) Mówił, że potrzebny jest nam nowy ład światowy – stabilny, sprawiedliwszy i bardziej humanitarny.*

Michaił Gorbaczow

▲ Liturgia na pl. Zwycięstwa (dziś Piłsudskiego), 2 czerwca 1979 r. Papież przypominał rodakom, że chrześcijaństwo ma w Polsce 1000 lat i nie można zrozumieć człowieka ani dziejów Polski bez Chrystusa.

▼ Młodzież w 1979 r. całą noc koczowała na ulicy przy kościele św. Anny w Warszawie, by wziąć udział w spotkaniu z papieżem.
Fot. br. Cyprian Grodzki OFMConv

„ *Powiedział: „Nie lękajcie się...”. To było dla nas wezwanie, tak przynajmniej ja to odbierałam. My wtedy podnieśliśmy się z kolan.*

*Anna Walentynowicz,
współtwórczyni NSZZ „Solidarność”*

▲ Papież, pielgrzymując po różnych krajach, miał zwyczaj całowania ziemi zaraz po wylądowaniu. To samo uczynił już jako wikary, przekraczając granice swojej pierwszej parafii w Niegowici.
Fot. PAP/Damazy Kwiatkowski

▼ Strajk w Stoczni Gdańskiej, 1980 r. Anna Walentynowicz i Lech Wałęsa. Fot. Stanisław Składanowski

▼ W czasie mszy świętej w Gdańsku-Zaspie w 1987 r. ołtarz zaprojektowany przez Mariana Kołodzieja przypominał statek, a papież wygłaszał homilię na mostku kapitańskim. Fot. Stanisław Składanowski

#ojciec

Młodzi, których spotykałem, dali mi pewność, że dzięki nim świat nasz ma przyszłość.

Jan Paweł II do młodych, Gabon (Afryka), 1982 r.

Jest rok 1985. Jan Paweł II wierzy w młodych, których zaprasza do Rzymu na Niedzielę Palmową. Sceptycy wieszczą klęskę frekwencyjną. Przybywa 300 tysięcy osób. Od tej pory Światowe Dni Młodzieży odbywają się regularnie. Dają nadzieję, że Kościół jest młody i dynamiczny. Na Jasnej Górze w 1991 roku po raz pierwszy spotyka się młodzież z dwóch stron żelaznej kurtyny. Na Filipinach w głównych wydarzeniach ŚDM uczestniczy nawet 5 milionów osób.

Rok 1986. W Asyżu gromadzą się żydzi, muzułmanie, buddyści, chrześcijanie różnych wyznań oraz przedstawiciele innych religii. Łączy ich modlitwa o pokój. Jan Paweł II wielokrotnie woła o pojednanie – na Bałkanach, w Rwandzie. Osobiście interweniuje w czasie konfliktu Chile–Argentyna. Z przywódcami religijnymi spotyka się jeszcze raz, w 2002 roku, błagając Boga o pokój po zamachach na World Trade Center i po rozpoczęciu wojny w Afganistanie.

Wigilia Bożego Narodzenia roku 1999. Jan Paweł II klęczy przed Drzwiami Świętymi Bazyliki św. Piotra, podpierając się pastorałem. Choroba daje się mocno we znaki. Tego momentu pragnął doczekać – wprowadzić Kościół w trzecie tysiąclecie chrześcijaństwa.

[Papieżowi] chodziło przede wszystkim o to, żeby doszło do spotkania młodych Wschodu i Zachodu. I do tego doszło. (...) Duchowe spotkanie, które było jakimś braterskim spotkaniem w ogromnej radości, bo młodzież po prostu rzucała się w ramiona sobie nawzajem, śpiewała, tańczyła, opanowała Częstochowę. Nawzajaliśmy wtedy Częstochowę „światową stolicą młodości”.

ks. Marian Duda, organizator ŚDM na Jasnej Górze w 1991 r.

Był papieżem w pełnym znaczeniu tego słowa – był budowniczym mostów. Był największym papieżem od dawien dawna.

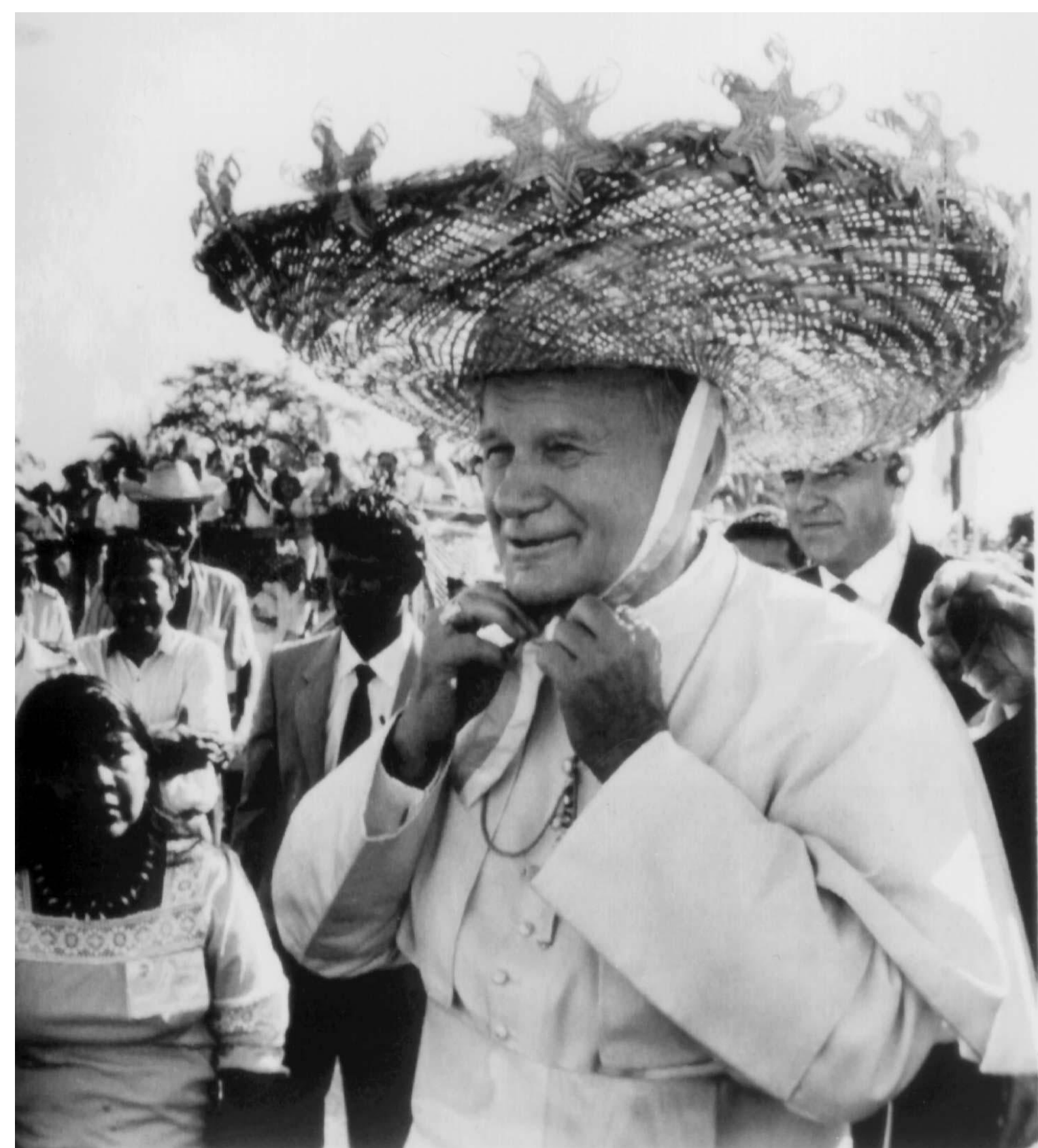
Helmut Kohl, były kanclerz Niemiec

Modlitwa o pokój zgromadziła w Asyżu przedstawicieli różnych religii i wyznań. Fot. PAP/ANSA

Światowe Dni Młodzieży, Paryż 1997 r. ŚDM to jedna z inicjatyw Jana Pawła II. Swoje doświadczenie relacji z młodymi ludźmi zdobyte w Krakowie papież przeniósł na cały świat. Fot. PAP/hm/

Ojciec Święty Jan Paweł II, otwierając Drzwi Święte (24 grudnia 1999 r.), symbolicznie rozpoczął Wielki Jubileusz Roku 2000. Fot. PAP/Alessandro Bianchi

Papież podróżował po całym świecie i spotykał się z wiernymi, władzami, przedstawicielami innych religii. Wizyta w Kolumbii, 1986 r. Fot. PAP/STR

Jan Paweł II jako pierwszy papież odwiedził synagogę w Rzymie. Na zdjęciu z naczelnym rabinem Rzymu Elio Toaffem w 10. rocznicę tej wizyty. Fot. PAP/Arturo Mari

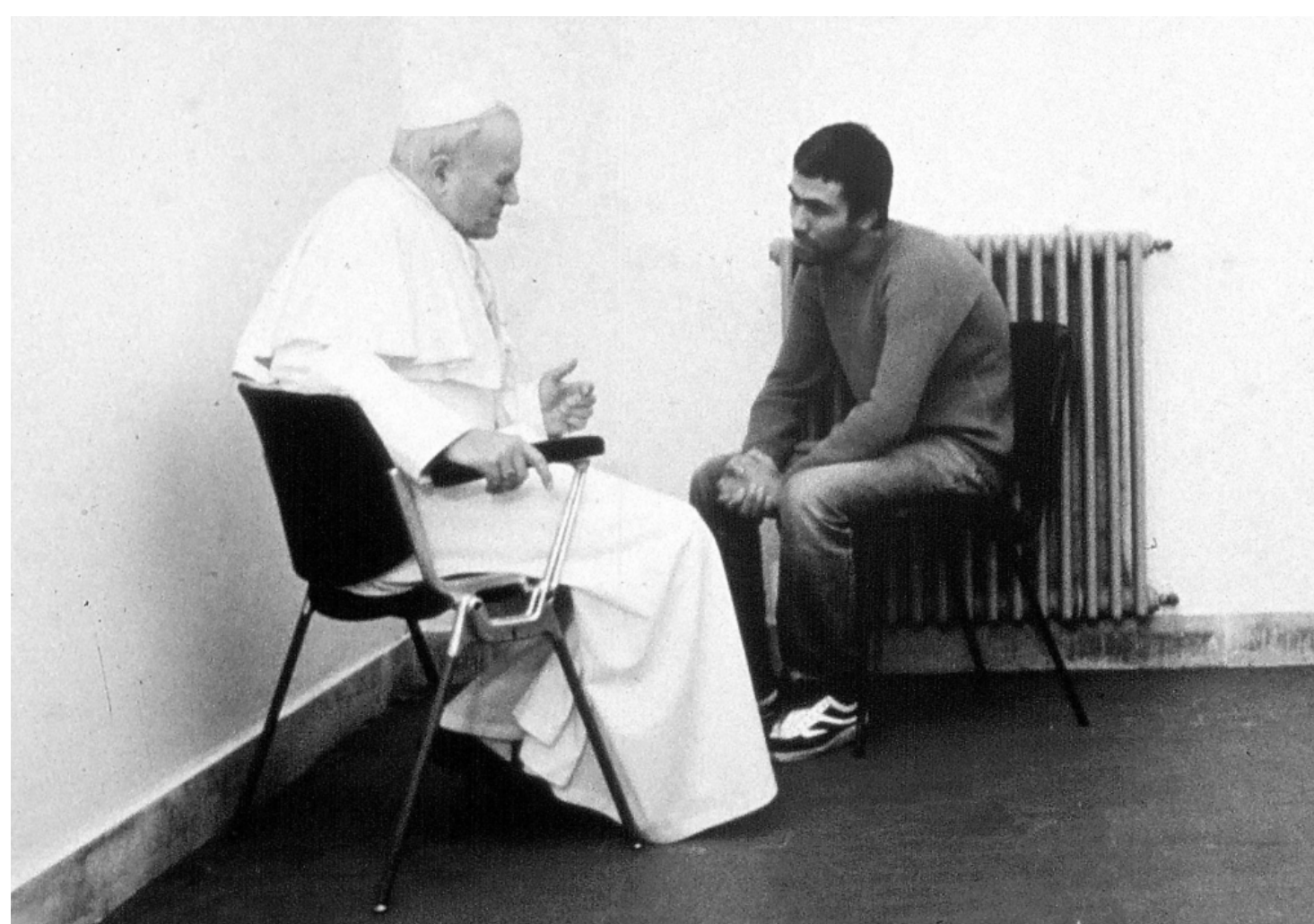

▲ W pogrzebie Jana Pawła II uczestniczyło kilka milionów ludzi (nie licząc telewizorów), w tym 200 oficjalnych delegacji z szefami państw, organizacjami międzynarodowymi i przywódcami religijnymi. Fot. PAP/Newscom

▲ Zamach na Jana Pawła II miał miejsce 13 maja 1981 r., we wspomnienie Matki Bożej Fatimskiej. Papież przypisał swoje ocalenie Matce Bożej. Fot. PAP/EPA

▲ „Modlę się za brata, który mnie zranił, a któremu szczerze przebaczyłem” – powiedział papież po zamachu, leżąc w szpitalu. Na zdjęciu ze swoim niedoszłym zabójcą w więzieniu. Fot. PAP/EPA

#świąty

”

Każdy z nas odczuwa boleśnie zamknięcie życia, granicę śmierci. Każdy z nas jakoś jest świadom tego, że człowiek nie może się bez reszty w tych granicach, że bez reszty nie może umrzeć.

Jan Paweł II, Rzym, 5 kwietnia 1979 r.

Rok 1981. Papież okrążył plac św. Piotra. Pozdrowił wiernych, bierze dzieci na ręce. Nagle huk! Kula przeszływa ciało ojca świętego. Rozpoczyna się walka o jego życie. Papież wkroczył na Stolicę Piotrową pełen sił i tężyzny fizycznej. Zamach narusza jego zdrowie. Pod koniec życia zapada na chorobę Parkinsona, a jego niedośćność staje się coraz bardziej widoczna. Mimo słabości ciała zachowuje jasność umysłu.

Niedziela Palmowa 2005 roku. Jan Paweł II pojawia się w oknie. Po zabiegu krtani nie jest w stanie wydobyć z siebie głosu. W milczeniu błogosławi wiernych. Nie uczestniczy w drodze krzyżowej w Koloseum w Wielki Piątek. Jest w prywatnej kaplicy i ściska krzyż. Tydzień później zaczyna się agonia. Wierni na całym świecie gromadzą się na modlitwie. Jan Paweł II umiera 2 kwietnia o 21:37.

„Nasz ukochany papież stoi teraz w oknie domu Ojca, patrzy na nas i nam błogosławi” – mówi kard. Ratzinger w czasie pogrzebu. Wśród niezliczonych rzesz wiernych widać transparenty „Santo subito” – „Święty natychmiast”. Papież zostaje ogłoszony błogosławionym już sześć lat po śmierci, a świętym – w 2014 roku.

”

Jan Paweł II, którego ze względu na niespożyty energię i odwagę w podejmowaniu wyzwań, jakie stanęły przed Kościołem, nazwano niegdyś Bożym Atletą, pozostał nim do końca. Schorowany i cierpiący przez ostatnie lata wskutek nieubłaganej choroby był nim jeszcze bardziej. Pełnił do końca swą misję z niezwykłą pogodą czerpaną z mocy ducha.

Polska Agencja Prasowa, depesza tuż po śmierci papieża

▲ Śmierć Jana Pawła II wywołała poruszenie na całym świecie. Ludzie zaczęli spontanicznie gromadzić się na modlitwie w różnych zakątkach świata, wypełniły się kościoły. Dom biskupów krakowskich przy ul. Franciszkańskiej 3 w Krakowie dzień po śmierci Jana Pawła II. Fot. Centrum Myśli Jana Pawła II/Barbara Stefańska

Po godzinie 18 był bardzo już wyciszony, spokojny, niewiele reagował. Natomiast do godziny 14 był jeszcze bardzo aktywny, patrzył (...) na ludzi, błogosławił, jeszcze pozdrowiał, także był to moment spokojnego odejścia, pełnego pokoju.

abp Mieczysław Mokrzycki, sekretarz Jana Pawła II, świadek śmierci

▲ Kard. Stefan Wyszyński, przełożony i przyjaciel Karola Wojtyły, nazywany jest Prymasem Tysiąclecia. Rok 2020 jest także rokiem jego beatyfikacji. Fot. br. Cyprian Grodzki OFMConv

▲ Pontyfikat Jana Pawła II okazał się przełomowy. Papież Polak rozpoczął zwyczaj pielgrzymowania na wielką skalę, wyniósł na ołtarze licznych świętych, spowodował duchowe ożywienie na świecie. Fot. br. Cyprian Grodzki OFMConv

▲ Spotkanie z chorymi w Bazylice Mariackiej w Gdańsku w 1987 r. Fot. br. Cyprian Grodzki OFMConv

karol wojtyła #narodziny

Wystawa „Karol Wojtyła. Narodziny” to propozycja dla wszystkich, którzy chcą poznać życiorys Jana Pawła II w związku z przypadającą w 2020 roku 100. rocznicą jego urodzin.

Ekspozycja prezentuje najważniejsze momenty z życia Karola Wojtyły jako kolejne „narodziny” – rozumiane nie tylko jako przyjście na świat, ale również przygotowanie do pełnienia coraz to nowszych ról życiowych i społecznych: studenta, robotnika, kapłana, duszpasterza, naukowca, a w końcu papieża.

Pontyfikat Jana Pawła II przedstawiony jest zarówno z osobistej perspektywy, jak i w kontekście jego doniosłego wpływu na rzeczywistość – nie tylko Kościoła, ale również Polski i całego świata.

Dzięki reporterskiej narracji, wzbogaconej o materiały fotograficzne i papieskie cytaty oraz wspomnienia świadków, odwiedzający wystawę mają szansę zgłębić proces kształtowania się osobowości papieża oraz zrozumieć realia historyczne, w których żył.

Wystawa skierowana jest do szerokiej publiczności – tych z nas, którzy pamiętają Jana Pawła II, oraz tych, którzy urodzili się już po jego śmierci. Jej celem jest przypomnienie postaci, która wpłynęła na bieg historii; pokazanie korzeni Jana Pawła II oraz bogactwa jego życia, osobowości i myślenia.

Na wystawie wykorzystano zbiory fotograficzne i ilustracje pochodzące z różnorodnych zasobów: materiały pozyskane od osób prywatnych, będące własnością instytucji, zdjęcia agencyjne oraz fotografie pochodzące z domeny publicznej.

Więcej multimediów i archiwaliów na www.jp2online.pl.

Wystawa stworzona i udostępniona przez Centrum Myśli Jana Pawła II.

Tekst: Barbara Stefańska
Redakcja: Marta Dzieńkiewicz
Korekta: Ewa Popielarz
Projekt graficzny: Wojciech Paduch
Koordynator: Maciej Omylak

www.centrumjp2.pl

Twórcy wystawy dołożyli wszelkich starań, by dotrzeć do właścicieli praw autorskich eksponowanych fotografii. W sytuacjach, w których próby ustalenia autorstwa wykorzystywanych prac nie powiodły się, osoby posiadające wiedzę na temat właścicieli praw autorskich prosimy o kontakt lub informację dotyczącą należytego sposobu opisanie prac.

Centrum Myśli Jana Pawła II to warszawska instytucja kultury, która w intelektualnym i duchowym dorobku Karola Wojtyły poszukuje odpowiedzi na najważniejsze pytania i wyzwania współczesnego świata. Jako miejsce spotkań i dialogu, Centrum działa w obszarze kultury, edukacji i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, tworząc przestrzeń współpracy ze środowiskiem naukowym i artystycznym ponad podziałami kulturowymi i ideologicznymi. Jest operatorem Stypendiów m.st. Warszawy im. Jana Pawła II, organizatorem dwóch warszawskich festiwali: Nowe Epifanie oraz Muzyka Wiary – Muzyka Pokoju oraz inicjatorem i właścicielem multimedialnego portalu JP2online.pl stanowiącego pierwsze źródło wiedzy o papieżu w Polsce i na świecie.

Centrum Myśli
Jana Pawła II

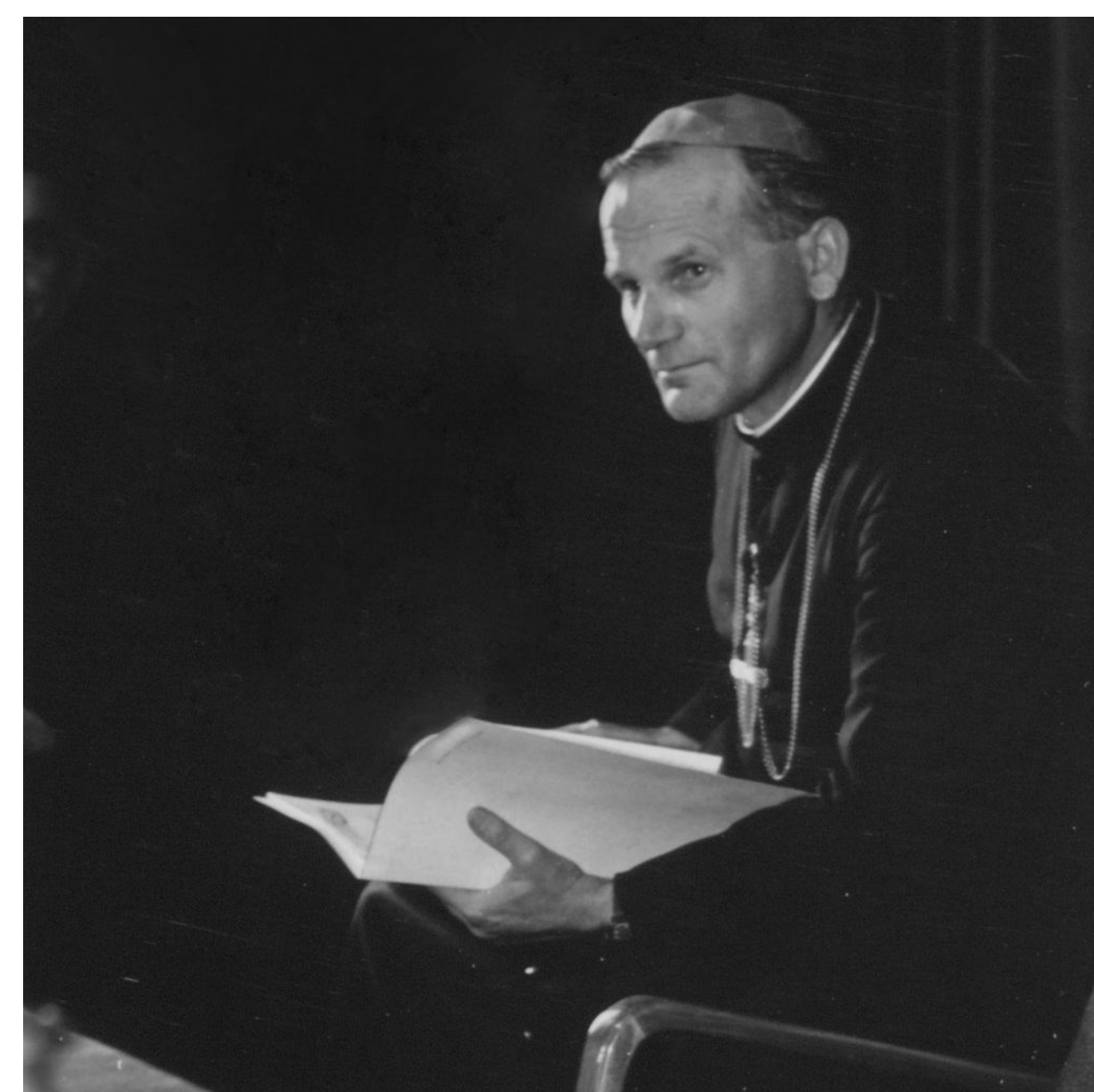
Institucja Kultury
m.st. Warszawy

▲ Każda wizyta Jana Pawła II w Polsce była wielkim wydarzeniem. Pierwsza pielgrzymka Jana Pawła II do Polski. Warszawa-Okęcie, 1979 r. Fot. br. Cyprian Grodzki OFMConv

▲ Papież Jan Paweł II to postać wielowymiarowa – filozof, myśliciel, wykładowca, narciarz, poeta, pielgrzym, dyplomata, przyjaciel wielu ludzi. Fot. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

▲ Wojtyła jako filozof i etyk zajmował się zagadnieniami związanymi z człowiekiem, moralną wartością jego czynów oraz ludzką miłością i seksualnością. Fot. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II